



II. Meşrutiyet (1908) sonrası Osmanlı matbuat hayatı oldukça canlı bir döneme sahne olmuştur. Kabaca Batıcılık, Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülük şeklindeki dört ana fikir akımı ve bunların ara tonlarına tekabül eden pek çok düşünce çizgisi, Osmanlı Devleti'nin ufukta "dümeni" nereye çevirmesi gerektiğine dair onlarca dergi çıkarmış, binlerce yazı kaleme almıştır. 21. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarına yaklaştığımız bu dönemde benzer arayışlar devam etmekte, Türkiye'nin "ne olacağına" ilişkin tartışmalar sürmektedir. İKAN Akli İlimler Programı'nın Türkçe kısmında okutulan ilk kelim kitabı olan, Ömer Nasuhi Bilmen merhumun "Müslümanların sahih itikadını" talebelere öğretmek için yazdığı *Muvazzah İlm-i Kelam* eserinde, 20. yüzyılın ilk çeyreğindeki bu tartışmaların evrim teorisi (tekâmül nazariyesi), tabii din, pozitivism, materyalizm, determinizm vb. konular çerçevesinde daha çok kelimî, felsefî ve dinî yönlerini görmek mümkündür. Özede söz konusu eserdeki tartışmaları daha iyi kavramak ve bir bağlama oturtmak adına II. Meşrutiyet sonrası dergilerdeki tartışmalardan haberdar olmak, genelde ise günümüzde de devam eden bu tartışmaların Osmanlı ilmiyesindeki seyrini ve klasik tarzda bir eğitimin bu meselelere yaklaşımını daha iyi görebilmek için II. Meşrutiyet sonrası dergilerdeki tartışmalardan haberdar olunması elzemdir. Elmalılı Hamdi Yazır, Babanzade Ahmed Naim ve Mehmed Akif gibi kişi, *Sırât-ı Mustakim* ve *Sebîlürreşâd* gibi dergi merkezli olmak üzere söz konusu yazıların bir kısmı günümüz harflerine aktarılmış olsa da ne yazık ki bu makalelerin büyük bir kısmı hala kütüphane raflarında ve dijital veri tabanlarında, erbabi dışındakilerin ulaşamayacağı bir haldedir. Bu amaçla kelimî, felsefî ve dinî yazıları önceleyecek şekilde bu makaleleri tedricî olarak günümüz harflerine aktararak İKAN Akli İlimler sitesinde yayımlama kararı aldık. Böylelikle bu mütevazı çabamızın söz konusu tartışmalara alanın uzmanları dışındaki araştırmacıların, okurların rahatlıkla ulaşabilmesine biraz olsun katkıda bulunmuş olmasını ve bu dönemdeki ulemanın gayretlerini ortaya çıkarabilmeyi ümit ediyoruz. Eslâfımızın ürettiği nitelikli metinlerin ve giriştiği hayatî tartışmaların bugün için de örnek alınabileceğini düşünüyoruz.

Gayret bizden, tevfik O'ndandır.

Proje Koordinatörü : M.Salih Yıldız

Proje Editörü : Furkan Yalçınkaya

Proje Yardımcı Editörü : Ömer Faruk Güneş